

Historian tutkija

Hannu Huvinen

Historian opiskelijan tavoitteena on väitöskirja, joka on samassa arvossa kuin ennen Pro Gradu. Tutkimusta tukevat säätiöt tukevat juuri näitä, jotka monessa tapauksessa jäävät vain hyllylle pölyttymään, ja jonka arvo ei ole enää 200.000 euroa, mitä sen tekeminen on maksanut.

Tutkijan tulisi päästä yliopistoon, jossa vakinaisia paikkoja on vähän, ja moni pyrkiikin oman yrityksensä kautta leivän syrjään kiinni historian tutkijana. Se on vaikeampi väylä.

Tutkijan uran jälkeen tulee vastaan ongelmia, joita opiskeluaikana ei ole otettu huomioon nimitäin pieni eläke. Siksi olisi pakko jatkaa uraa. Tietojen ja taitojen puolesta tämä kävisikin, mutta ongelmana on rahoitus, jolla tukea työntekijän elämää. Käytännössä se on kuitenkin vaikeaa, sillä apurahat menevät vain nuorille, vaikka muillakin olisi sanomista historian tutkimuksesta.

Tutkimuksen huippuvirat akateemiassa tai yliopistolla vievät kaikki rahat, eikä tutkijan koulutuksella yleensä lähdetä tekemään kirjoja talkoilla. Näin jääkin välinpuotoajia, joilla on hyvä koulutus ja osaamista, mutta sitä on vaikea

hyödyntää. Voisikin ajatella, että tutkimusta tuotettaisiin laveammin, jotta kaikki kiinnostuneet voisivat antaa panoksensa tähän tärkeään asiaan, kun tutkimus muuten on elitististä.

Kuitenkaan kukaan ei voi omistaa historiaa ja kaikille halukkaille tulisi antaa mahdollisuus sitä harjoittaa. Usein pienempikin tuki voisi tuottaa hyvää kirjallisuutta eikä keskittyä vain väitöskirjoihin, joista monelle on jäänyt vain kulut maksettavaksi ja alkaa entistä kovempi kilpailu rahasta ja virkapaikoista.

Apurahoilla on myös se ongelmallinen puoli, että ne ovat ainakin osaksi politisoituja ja tutkijan on täytynyt verkostoitua tähän varhaisessa vaiheessa. Ruotsinkielisillä on omansa. Liian usein tutkija joutuu kamppailemaan yksinään, kun ei ole voinut järjestäytyä.

Yliopiston rahoitusmalli johtaa yllä kuvattuihin ongelmiin ja vapaa tutkimus jää toiseksi. Usein esitetään, että tutkijalla täytyisi olla toinen työ kirjoittaakseen tieteellistä tutkimustaan, mitä ei yleensä ole muissa ammateissa. Tällöin tarvitaan apurahajärjestelmää, mutta niistäkin kilpailu on kovaa, etenkin nyt, kun apurahojen jako-

mahdollisuus on muutenkin heikentynyt. Varoja on ollut jonkin verran saatavana yliopiston ulkopuoliseen tieteelliseen työhön.

Tietokirjailijoilla on omat kannavansa tuen saantiin, jolloin aika pienilläkin apurahoilla on tehty arvokasta tutkimusta. Toisaalta historiikkeja tehdään mm. yrityksistä, joiden talous on varmalla pohjalla.

Pitäjänhistoriat ja maakuntahistoriat ovat työllistäneet tutkijoita, joskin nekin on usein osoitettu samoilta tutkijoille kuin aikaisemminkin, ja tuoreen opiskelijan on vaikea päästä sisälle tähän leiriin. Paikallishistorioita on kirjoitettu aika paljonkin, osaksi talkoilla kuten professori Oiva Turpeinen omalta osaltaan Ristijärven historiassa.

Tilaushistoriakeskus on paikallishistorian tukija, joskaan sen hallinnoimiin tutkimuksiin eivät kaikki pääse. Ylipäänsä historian kirjoitus on aika kilpailutettua, jossa tarvitaan voimia. Ilmaiseksi ei kaikki tule. ■